כז: מי שאמר פרק רביעי נזיר

עליה אם עולה אף למעול בה אף[1] אם מתו הבעלים דלמיתה אזלא א[1] ועוד אי במפורשין בפירוש בשעת הקרבה גרע למימר ומאי קמ"ל רשב"ג וא"ת ומאי קס"ד דרב פפא והא מוכחא מדרב מסדא דבעופות כסתומין דמיין וה"ה בבהמה ויש דוחק לומר דרב פפא ס"ל דרב מסדא [כדומא] וא"תא[2] דבבהמה דומי [מיימין] לדרב מסדא וא"ל דרב פפא ודאי ס"ל דאפילו אמ"ל דבעופות כסתומים דמיין ולא ממעטינן להו ממעות היינו משום שאין לנו למעט אלא דבר הדומה למעות דלא חזו להקרבה כגון [ב] אפרים דלא חזו לנזיר להקרבה אבל עופות דחזו גופייהו להקרבה אין למעטן מהלכה שנתפרש במעות סתומין יפלו לנדבה והוא הדין דודאי סתומין הוו [ג] מעלו[3] לנדבה ומשני ליה רב שימי וא"ל ולקח ועשה אמר רחמנא בלקיחת[4] בעלים אומר כן[5] כלומר ואם לא פירשו הבעלים בשעת הלקיחה הוו כסתומין והוא הדין דרב הונא דאמר [ד] בבהמות דהוו כסתומין[6] לפי שאינו מוכיח מגוף התורים כי אטאת והי עולה וכן כשהפרים שנשה פרים אין מוכיח מגוף הבהמות כלום כי אטאת והי עולה הילכך נוכל לומר דהוו כסתומין לגמרי אבל הכא במתני' דרשב"ג דקתני הביא שלש בהמות הרלוויות לתומים מגוף הבהמה כי לאטאת והי עולה והי לשלמים דכשה לאטאת שחוטאת בחה נקבה ולילא למימר דתקרב עולה שהעולה לא זכר דהיינו כבש וכן איל מפורש ה[1]בפסחים[7] לחדיא דקרב שלמים וכן כבשה לאטאת וכן בבש לעולה הילכך במפורשין דמו לאין מפורש גדול מזה אבל ג' פרים בסתומין דמיין ולא נאמר אי ג' פרים הוו בסתומים ה"נ הוו בסתומין [כן] סברי[8] המקשה: **מתיב** רב [ד]הונא. אמרת בעלת מום בסתומים דמיין לר"ג דאמר לעיל הבי פריך והתניא מילד האים מגלח לנזירות אבל ה"ג בזמן שאבאיו היה מזיר והפרים מעות לנזירותו פירוש סתומין ומת ואמר הבן הריני נזיר ע"מ שאני מגלח על מעות אבי [ו] דהוא שמגלח על מעות אבי פירוש אע"ג דלקמן מייתינן דאם אבי הפרים מעות לאטאתו שאבל אבל ומת ונתחייב הבן גם הוא אטאת אבל אינו אבי אטאתו ממעות שהפרים אבי אטאת ה"נ[9] הלכה היא בזיר שמגלח על מעות שהפרים אבי לנזירותו ולוקח שלא נדר הבן בחיי אבי כדמסיק והולך אבל נדר בחיי אבי לא כדקתני אבל מי שהיה הוא ואבי לנזירות והפרים אבי מעות פירוש בסתמת ומת ואמר הבן הריני מגלח על מעות אבי אינו מגלח עליהם אלא בעלת מום יפלו לנדבה דכך היא הלכה ואית פרים דגרסי איפכא וגירסא זו עיקר: **היתה** לו בהמה מופרשת [חטאת] תמות עולה תקרב ושלמים תקרב שלמים מאי לאו אפילו בהמה בעלת מום. כלומר מאי לאו אפי' הפרים אבי שלש בהמות בעלי מום ומת דניתן להן דין מפורשות בתערוכת ימותו[10] ולא ניתן להם דין מעות סתומין לפדותם ולהביא כדמיהן נדבה דבעלי מום [כמפורשין דמיי]: **לא** תמיה. כלומר לא משכחת דין מפורשת אלא בבהמה תמימה אבל בעלת מום כסתומין דמיין כמעורבין[11]: **מאי אריא** דתני מעות בו'. [למאי נקט בריאה מעות ה"ל למיתני בריאה היתה לו בהמה בעלת מום דהכי הוי שפיר טפי למיתני דין סתומים ומפורשין הכל בבהמות] וא"ת ואמאי לא פריך ממתני' דקתני מעות סתומין יפלו לנדבה ואי בהמה בעלת מום כמעות סתומין ליתני בהמה בעלת מום וי"ל דמבריתא פריך שפיר דמשמע דכולה בריתא בסתומין [ו] מיירי וא"כ ליתני כולה בבהמה וליפלוג וליתני בדידה הכל נין בעלת מום נין תמימה אבל במתני' קתני מעות סתומין ומחלק הכל במעות להכי ליכא למיפרך ליתני בהמה בעלת מום דהוי כסתומין[6] במקום [מעות]: **מתיב** רבא קרבנו. בפרשת [ז]אם שור יתנה ושלשה קרבנות[12] כתיבי חד בנשיא וחד בכשבשה ואי בשבשה ולא בנשיא:

בעליה למיתה אזלא ומאי הא דקאמר נמי בתר הכי אבל יולא הוא בקרבן אביו שהפרים מן הקלה על הקלה וכו':

שהרי אין אדם מגלח על בהמת אבי בנזירות. כדאמרינן בשילהי פירקין שאינו מגלח על [ח]אביו כי אם על מעות סתומין דלא הוזכר בלשון המשנה אלא מעות סתומים דהכלה נשנית במעות סתומין דוקא [ח] היה מדקדק הכ"ס דאמר בפ"ק דזבחים (דף ט:) חטאת אבל שחטו לשם חטאת דם כשרה והכא אמר דלא כיפר ויש לחלק דהתם מיירי שלא היה מייב שחיטה כי אם חטאת אבל ולכך עדיף אבל הכא שנתחייב שחיטה הוי עקירה יותר ועוד יש לומר דודאי לענין להתכפר בו בשביל חטאת אבל שהיתה עומדת לכך אינה מלן דאמר כשרה אבל הכא אייר להתכפר בו משום חטאת דם שרואה לעוקרו ממה שהיה מתחילה לכך לא כיפר:

ה"ג אבל יוצא במעות שבן מגלח על מעות אביו. [ט]**אבל** יוצא בקרבן שהפרים לעצמו. לעכירה זו ויכיחנו לעכירה אחרת: **ת"ל** קרבנו על חטאתו. כפרשת אם נפש חטאה וגו' והביא קרבנו עצירת עוזים על חטאתו ואע"פ שדרשנו כבר שלשה קרבנות[13] עמה בא לדרוש על חטאתו עד שיהא קרבנו לשם [י]חטאת[14] ואפי' אדם אחד: **יכול** לא יצא. כשמפרש במזיד בהמה המפורשת [יא]לעבודה זו ומקריבה לחטאת[15] אחר:

שהרי

מי מצית אמרת הדין דחטאת תקרב עולה הכא נקבה הכא זכר מתיב רב המנונא ומי אמרינן בהמה בעלת מום כסתומה דמיא ת"ש [ט]כיצד אמרו האיש מגלח על נזירות אביו בזמן שהיה [ט] הוא ואביו נזירים והפריש אביו מעות לנזירותו ומת ואמר הריני נזיר ע"מ שאגלח על מעות אבא [ט] היו לו מעות סתומות יפלו לנדבה היתה לו בהמה מופרשת חטאת תמות עולה תקרב עולה ושלמים יקרבו שלמים מאי לאו אפי' בעלת מום לא תמימה אבל בעלת מום כסתומה דמיא מאי איריא מעות לימא היתה לו בהמה בעלת מום יפלו לנדבה הכי נמי בעלת מום למאי קדישא לדמי דמי היינו מעות מתיב רבא [י]קרבנו בקרבנו הוא יוצא ואינו יוצא בקרבן אביו יכול לא יצא בקרבנו של אביו שהפריש מן הקלה על החמורה או מן החמורה על הקלה אבל יוצא בקרבן שהפריש אביו מן הקלה על הקלה או מן החמורה על החמורה ת"ל [2]קרבנו קרבנו [א]בקרבנו[יב] הוא יוצא ואינו יוצא בקרבנו של אביו יכול לא יצא בקרבן אביו בבהמה שהפריש אפי' מן הקלה על הקלה מן החמורה על החמורה שהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו בנזירות אבל יוצא במעות שהפריש אביו אפי' מן החמורה על הקלה או מן הקלה על החמורה שהרי אדם מגלח על מעות אביו בנזירות בזמן

יחטוא וגו' [יא]והביא את קרבנו בקרבנו הוא יולא: **יכול** לא [יולא] בקרבן אביו שהפרים. אביו מן עכירה קלה שעבר כגון שבועת העדות ושבועת ביטוי: **על החמורה**. שהכן חטא כגון שאכל חלב ודם לו שנתחייב בחייבי מיתות בית דין: **תלמוד לומר**. ואם נפש אחת תחטא והביא (את) קרבנו: **שהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו בנזירות**. כדתנן (לקמן דף ג.) מי שהיה הוא ואביו נזירין והפרים אביו מעות סתומין כו' מדקאמר מעות ולא אמר בהמה שמע מינה דעל מעות הוא דמגלח ולא על בהמה [יב]: בזמן

מי מצית אמרת דהאיך דהוה חטאת תקרב עולה. הא בהמה בעלת מום כסתומה דמיא ומי אמרינן בהמה בעלת מום כסתומה דמיא ומי אמרינן דבהמה בעלת מום כסתומה דמיא והתניא כילד אמרו האים מגלח כו': ה"ג כילד אמרו האים מגלח על נזירות אביו בזמן שהיה אביו נזיר והפרים אביו מעות לנזירות ומת ואמר הריני נזיר ע"מ שאגלח על מעות אבא [ט] היו לו מעות סתומות יפלו לנדבה היתה לו בהמה מופרשת חטאת תמות עולה תקרב עולה ושלמים יקרבו שלמים מאי לאו אפי' בעלת מום לא תמימה אבל בעלת מום כסתומה דמיא מאי איריא מעות לימא היתה לו בהמה בעלת מום יפלו לנדבה הכי נמי בעלת מום למאי קדישא לדמי דמי היינו מעות מתיב רבא [י]קרבנו בקרבנו הוא יוצא ואינו יוצא בקרבן אביו יכול לא יצא בקרבנו של אביו שהפריש מן הקלה על הקלה אבל יוצא בקרבן שהפריש אביו מן הקלה על הקלה או מן החמורה על החמורה ת"ל [2]קרבנו קרבנו [א]בקרבנו[יב] הוא יוצא ואינו יוצא בקרבנו של אביו יכול לא יצא בקרבן אביו בבהמה שהפריש אפי' מן הקלה על הקלה מן החמורה על החמורה שהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו בנזירות אבל יוצא במעות שהפריש אביו אפי' מן החמורה על הקלה או מן הקלה על החמורה שהרי אדם מגלח על מעות אביו בנזירות בזמן

אם הפריש אביו קרבן על חטאתו ומת והבן היה חייב אותו קרבן עצמו אין הבן יוצא באותו קרבן: מן הקלה חלב ודם ושאר חייבי חטאות שאין חייבין על זדונן סקילה. על החמורה שבת וע"ז וכיוצא בהן שחייבון על זדונן סקילה: תלמוד לומר קרבנו השני דאפי' מן הקלה על הקלה ומן החמורה על החמורה אינו יוצא: שהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו בנזי' שאם הפריש בהמות לנזירותו ומת ואמר הבן הריני נזיר ע"מ שאגלח על נזי' אבא אינו מגלח עליהם דלא נאמר הלכה אלא על מעות סתומים שהפריש אביו:

עין משפט נר מצוה

עד א מרי' פע"ז הל' פסולי מוקדשין הל"ז ב"ג מהל' שגגות הל' ג ב"ד מהל' תמורה הל"י:

תורה אור השלם

1. אוֹ הוֹדַע אֵלָיו חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא בָּהּ וְהֵבִיא אֶת קָרְבָּנוֹ שְׂעִיר עִזִּים זָכָר תָּמִים: ויקרא ד כג
2. אוֹ הוֹדַע אֵלָיו חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְהֵבִיא קָרְבָּנוֹ שְׂעִירַת עִזִּים תְּמִימָה נְקֵבָה עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא: ויקרא ד כח

מוסף רש"י

האיש מגלח על נזירות אביו. אם נדר אביו בנזירות ופרים קרבנותיו ומת, היה בנו נזיר, הבן מגלח יום מלאת ומביא קרבנות הפרים אביו (משנה כג.). **ן** הקלה על החמורה. **ה** יפה זה מדי עכירה קלה, נון נדה וחלב שאין בהן יתם בית דין בנהמה הפרים אביו על עכירה חמורה, כגון חלב שבת (ריתות כז:). ת"ל קרבנו. לחא דומני מתיב בני חטאת רבנו, חד בנשיא ותרוץ ומת (שם). **על** בהמת אביו בנזירות. שהפרים אביו לנזירותו (שם).

פי' הרא"ש

כא נקבה והבא זכר. לאדרך פי' בשעת הפרשה ראי הוקבעו כל אי למה והוא ראי: ה"ג בזמן והיה אביו נזיר והפריש מעות סתומים לנזירותו אמר הבן הריני נזיר ע"מ ואגלי' על מעות (אבא) יז מגלח על מעות אביו. כל אם היה הוא ואביו ירים והפריש אביו מעות תומים ומת ואמר הבן הריני מגלח על מעות אבא אלו לנדבה. י"ם דגרסי איפכא. אבל גירסא זו עיקר מסתברא למימר דנאמר לכה היכא דתחלת קבלת נזירותו היתה על סמך עות אביו. אבל אם בחיי ביו היה נזיר כבר הוזקק הביא קרבנות משלו: יתה לו בהמה מפורשת ליו וכו' מאי לאו אפי' עלת מום אם הפריש אביו בהמות בעלי מומין מפורשות דמי. דאי סתום דמי יפדו ויביא דמיהם נדבה אלא ודאי מפורשים דמי ולא חשבי' הו כמפורשי' ונתערב' מוחר כולם. דמסתפא מי כבשה עומדים חטאת ודמי כבש לעולה ימי איל לשלמים: א"ה אי איריא מעות כיון חשבת בהמה בע"מ סתומים. מאי איריא דתני רישא מעות ליפלוג ליתני הכל בבהמה וליתני רישא היתה לו בהמה ע"מ יפלו לנדבה. ומשני ין דבע"מ קדושה לדמי יינו מעות. מתיב רבא רבנו בקרבנו וכו' בפ' שר נשיא יחטא כתיבי ג' רבנות חד בנשיא וחד הדיוט. אחד בכבשה אחד בשעירה וקמא קא יש בקרבנו הוא יוצא אינו יוצא בקרבן אביו

מסורת הש"ס

מי מלים אמרת דהאיך דהוה חטאת תקרב עולה. הא דהיה לכשוס חטאת הוא נקבה והא דעולה הוא זכר: **מתיב רב המנונא ומי אמרינן דבהמה בעלת מום כסתומה דמיא והתניא כילד אמרו האים מגלח כו':** ה"ג **כילד אמרו האים מגלח על נזירות אביו בזמן שהיה אביו נזיר והפרים אביו מעות לנזירות ומת ואמר הריני נזיר ע"מ שאגלח על מעות אבא היו לו מעות סתומות יפלו לנדבה היתה לו בהמה מופרשת חטאת תמות עולה תקרב עולה ושלמים יקרבו שלמים מאי לאו אפי' בעלת מום לא תמימה אבל בעלת מום כסתומה דמיא מאי איריא מעות לימא היתה לו בהמה בעלת מום יפלו לנדבה הכי נמי בעלת מום למאי קדישא לדמי דמי היינו מעות מתיב רבא קרבנו בקרבנו הוא יוצא ואינו יוצא בקרבן אביו יכול לא יצא בקרבנו של אביו שהפריש מן הקלה על הקלה אבל יוצא בקרבן שהפריש אביו מן הקלה על הקלה או מן החמורה על החמורה ת"ל קרבנו קרבנו בקרבנו הוא יוצא ואינו יוצא בקרבנו של אביו יכול לא יצא בקרבן אביו בבהמה שהפריש אפי' מן הקלה על הקלה מן החמורה על החמורה שהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו בנזירות אבל יוצא במעות שהפריש אביו אפי' מן החמורה על הקלה או מן הקלה על החמורה שהרי אדם מגלח על מעות אביו בנזירות בזמן**

נוסחת הריב"ן

א) כך: ב) אביו: ג) וקא: ד) וכדמפרש: ה) דמעל לה: ו) (למתני') ליתא ס"ר: ז) והביא את כו' בקרבן אביו) ר"ן ליתא ס"ר: ח) על בהמה ת"ל והביא את קרבנו שמירת פרס תמימה על חטאתו על שיהא קרבנו לשם חטאתו:

הגהות הב"ח

(א) גמ' בזמן שהיה אביו נזיר והפרים אביו כל"ל ומיהת הוא נמחק: **(ב)** שם ע"מ שאגלח על מעות אבא אין זה מגלח על מעות אביו היו לו מעות סתומות: **(ג)** רש"י ד"ה הכי נרסינן וכו' מעות לנזירות ומת ואמר הריני נזיר וכו' על נזירות אביו אלא רב דמעות וכו' מגלח הוא מדלא בה ונקט סיפא משום דבעי פריך מינה כל"ל והד"ל:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה (בעמוד הקודם) ואמאי וכו' דלמיתה אזלא. נ"ב ר"ל בהמת חטאת. מ"מ: **ב)** באא"ר דלא חזו לקרבנה כגון פרים כל"ל: **ג)** באא"ר והי"ה דודאי סתומין הוו מעלו לנדבה. נ"ב עיין מ"מ ותיבת מעלו נמחק וצ"ל יפלו: **ד)** באא"ר וה"ה דר"ה דאמר בבהמות. מיבת בבהמות נמחק וצ"ל בעופות. מ"מ ויעש"ה ודו"ק: **ה)** באא"ר וכן אל מפורש בתורה כל"ל והוא נפ' נפא עי' מ"מ: **ו)** ד"ה מתיב ר"ה וכו' על מעות אבי הוא. מיבת דהוא נמחק וצ"ל זו: **ז)** ד"ה מאי וכו' דכולה בריתא בסתומין ומפורשים כל"ל: **ח)** ד"ה שהרי וכו' בעמוד פתומים דוקא. נ"ב כאן הס"ל ומן היה מדקדק הרי"ם עד סוף הדבור שייך לדף מז ע"ב בסוף ד"ה שהרי. מ"מ ועי"ש:

הגהות התוספות

1. כ"ל ואם חטאת אף. 2. בכ"מ ולישא. 3. כ"ל ולפיכך. 4. כ"ל לא בלקיחת בעלים אי בלקיחת כהן. 5. תימה אומר כן נמחק. 6. תימה והוא הדין דרב הונא דאמר בבהמות דהוו בסתומין, נמחק. 7. כ"ל בפסוקים. 8. כ"ל דמקבר המקבה. 9. כ"ל שהפרים אביו לחטאתם הכל הלכה כו'. 10. כ"ל דימותו. 11. תימה דמעורבין נראה ע"מ דיש נמחקה. 12. נדל"ל קרבנו. 13. נדל"ל קרבנו. 14. כ"ל חטאתו. 15. כ"ל לחטאת.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com